GRĂDINIȚA NR.1
BRAGADIRU / ILFOV
19 -10- 2026
2826/1
INTRARE - IEȘIRE

CODUL DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ PROFESIONALĂ

al personalului didactic de predare, didactic auxiliar și personalului didactic de conducere, de îndrumare și control, precum și al personalului administrativ din unitatea de învățământ

Grădinița Nr.1 Bragadiru-Ilfov

Elaborat: Prof. Ed. Timpurie, Rîpeanu Ana-Maria-Delia

Aprobat: Director, Prof. Răducanu Mirela Alina

CUPRINS

CAPITOLUL I - DISPOZIȚII GENERALE

CAPITOLUL II – DOMENIUL DE APLICARE

2.1. Domeniul de aplicare

2.2. Norme legislative de referință aplicabile

2.3. Obiective

CAPITOLUL III - VALORI ȘI PRINCIPII

CAPITOLUL IV - NORME GENERALE DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ ALE PERSONALULUI DIDACTIC ȘI ADMINISTRATIV

CAPITOLUL V - REGULI DE COMPORTAMENT ȘI DE CONDUITĂ ETICĂ

CAPITOLUL VI - MONITORIZAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ

CAPITOLUL VII - DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Prezentul Cod de Etică și conduită profesională (denumit în continuare Cod) este elaborat în baza Regulamentului de Organizare și Funcționare a Consiliului Național de Etică din învățământul preuniversitar din 6 octombrie 2011 aprobat de Ordinul 5550/2011, conform căruia:

"(1) Codul de etică este un document obligatoriu care completează normativele în vigoare privind activitatea din învățământul preuniversitar.

(2) Codul de etică funcționează ca un contract moral între părinți, elevi și personalul din unitățile/instituțiile de învățământ preuniversitar, inspectoratele școlare și casele corpului didactic, contribuind la coeziunea personalului și la formarea unui climat educațional bazat pe cooperare și competiție după reguli corecte."

Scopul și rolul Codului de etică și conduită profesională

Prezentul Cod de etică și conduită profesională stabilește un ansamblu de valori, principii și norme de comportament care reglementează activitatea personalului din cadrul grădiniței, având ca scop promovarea unui climat educațional bazat pe respect reciproc, responsabilitate, profesionalism, cooperare, echitate și integritate. Acesta urmărește consolidarea coeziunii instituționale și dezvoltarea unor relații armonioase între toate persoanele implicate în procesul educațional.

Codul are rolul de a preveni și de a combate orice comportament, atitudine sau practică neconformă cu normele etice și deontologice, care ar putea contraveni misiunii, viziunii și valorilor instituției, afectând calitatea actului educațional, siguranța și bunăstarea copiilor, relațiile profesionale sau imaginea grădiniței.

Întregul personal al unității de învățământ are obligația de a cunoaște, respecta și aplica prevederile prezentului Cod în toate activitățile desfășurate. Prin asumarea principiilor și normelor de conduită, fiecare angajat contribuie la menținerea unui mediu educațional sigur, echilibrat și incluziv, precum și la promovarea unei culturi organizaționale bazate pe responsabilitate individuală și colectivă.

Conducerea grădiniței are responsabilitatea de a susține și promova valorile etice și principiile de integritate, atât prin deciziile manageriale adoptate, cât și prin propriul exemplu de conduită profesională. Totodată, aceasta încurajează respectarea normelor deontologice, transparența, corectitudinea și dezvoltarea unor relații instituționale bazate pe încredere și colaborare.

Prezentul Cod reprezintă un angajament moral și profesional între personalul unității de învățământ, copii, părinți sau reprezentanții legali ai acestora și comunitatea locală, stabilind repere comune de comportament și responsabilitate. Prin aplicarea prevederilor sale se urmărește consolidarea parteneriatului educațional, promovarea respectului reciproc și asigurarea unui climat instituțional favorabil dezvoltării armonioase a copiilor.

Principiile și normele prevăzute în prezentul Cod de etică și conduită profesională definesc standardele de comportament etic, profesional și relațional aplicabile personalului

grădiniței, în raporturile cu beneficiarii direcți ai educației, cu părinții sau reprezentanții legali ai acestora, cu colegii, conducerea instituției și partenerii educaționali.

CAPITOLUL II

DOMENIUL DE APLICARE

2.1. Domeniul de aplicare

(1) Codul este aplicabil tuturor persoanelor din sistemul național de învățământ preuniversitar, responsabil de exercitarea, sub autoritatea statului român, a dreptului fundamental la învățătură pentru beneficiarii primari, și care, în conformitate cu prevederile "Statutului și carierei personalului didactic" din Legea învățământului preuniversitar nr. 198 din 4 iulie 2023, îndeplinesc funcția de personal didactic de predare, personal didactic auxiliar și personal didactic de conducere, de îndrumare și control, personal didactic de predare asociat, precum și personal administrativ.

(2) Normele de conduită profesională prevăzute în prezentul Cod sunt obligatorii pentru personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar și personalul didactic de conducere, de îndrumare și control, pentru personalul didactic de predare asociat, precum și pentru personalul administrativ.

(3) Toate documentele unității de învățământ, inclusiv cele care reglementează relațiile cu furnizorii, cu autoritățile de stat și cele municipale, cu concurenții și întregul personal al unității de învățământ se vor elabora și se vor aproba luând în considerare prevederile prezentului Cod.

(4) Scopul prezentului Cod îl constituie asigurarea conduitei etice a personalului didactic, didactic de predare, didactic auxiliar, de conducere, îndrumare și control, precum și celorlalte categorii de personal din cadrul unității de învățământ, prin formarea și promovarea unei culturi profesionale adecvate, formarea și educarea personalului în spiritul acestora, precum și pentru prevenirea abaterilor comportamentale.

2.2. Norme legislative de referință aplicabile

- Constituția României;
- Legea nr. 198 din 4 iulie 2023 a învățământului preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 53 din 24 ianuarie 2003 (CODUL MUNCII) – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 361 din 16 decembrie 2022 privind protecția avertizorilor în interes public;
- Legea nr. 272 din 21 iunie 2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului*) – Republicată;
- Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap1) – Republicare, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul nr. 5550 din 6 octombrie 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului național de etică din învățământul preuniversitar;

- Ordinul nr. 4831 din 30 august 2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învăţământul preuniversitar;
- Ordinul nr. 5726 din 6 august 2024 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare şi funcţionare a unităţilor de învăţământ preuniversitar;
- Ordinul nr. 600 din 20 aprilie 2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităţilor publice;
- Ordinul nr. 6223 din 4 septembrie 2023 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare şi funcţionare a consiliilor de administraţie din unităţile de învăţământ preuniversitar;
- Ordonanța de Urgență nr. 66 din 29 iunie 2011 privind prevenirea, constatarea şi sancţionarea neregulilor apărute în obţinerea şi utilizarea fondurilor europene şi/sau a fondurilor publice naţionale aferente acestora;
- Ordonanța nr. 137 din 31 august 2000 privind prevenirea şi sancţionarea tuturor formelor de discriminare*) **) – Republicare, cu modificările şi completările ulterioare;
- Hotărârea nr. 1269 din 17 decembrie 2021 privind aprobarea strategiei naţionale anticorupţie 2021-2025 şi a documentelor aferente acesteia.

2.3. Obiective

Respectarea prevederilor prezentului Cod reprezintă o garanţie a creşterii calităţii şi prestigiului învăţământului preuniversitar, scop posibil de atins prin intermediul următoarelor obiective:

a) **Promovarea profesionalismului şi a responsabilităţii în exercitarea atribuţiilor de serviciu**, prin respectarea standardelor profesionale, a normelor deontologice şi a obligaţiilor specifice fiecărei categorii de personal din cadrul grădiniței;

b) **Asigurarea unor relaţii interpersonale şi profesionale bazate pe respect, încredere şi colaborare**, atât între membrii personalului, cât şi în relaţia acestora cu preşcolarii, părinţii sau reprezentanţii legali şi partenerii educaţionali;

c) **Prevenirea şi combaterea comportamentelor şi practicilor neetice sau discriminatorii**, a abuzului de orice natură, a favoritismului, a tratamentului inegal şi a oricăror manifestări care pot afecta demnitatea, drepturile, siguranţa şi bunăstarea copiilor;

d) **Consolidarea coeziunii instituţionale şi a spiritului de echipă**, prin încurajarea comunicării deschise, a sprijinului reciproc, a implicării active şi a asumării responsabilităţilor comune în realizarea obiectivelor educaţionale;

e) **Promovarea şi interiorizarea valorilor morale şi profesionale fundamentale**, precum respectul, empatia, toleranţa, echitatea, cinstea, corectitudinea, transparenţa, responsabilitatea şi integritatea, în toate activităţile desfăşurate în cadrul instituţiei;

f) **Asigurarea unui mediu educaţional sigur, incluziv şi stimulativ**, în care fiecare copil să fie respectat, valorizat şi sprijinit în dezvoltarea sa fizică, emoţională, cognitivă şi socială, fără discriminare şi fără diferenţieri bazate pe caracteristici personale sau familiale;

g) **Dezvoltarea şi consolidarea parteneriatului educaţional dintre grădiniță, familie şi comunitate**, prin promovarea dialogului, a transparenței, a implicării părinților şi a colaborării cu instituţiile şi organizaţiile partenere;

h) **Încurajarea conduitei profesionale bazate pe integritate, imparțialitate și corectitudine**, precum și asumarea consecințelor propriilor decizii și acțiuni de către fiecare angajat al instituției;

i) **Creșterea gradului de conștientizare a importanței educației și a rolului acesteia în formarea viitorilor membri ai societății**, prin promovarea unei conduite exemplare și a valorilor educaționale în relația cu familia și comunitatea locală;

j) **Susținerea dezvoltării unei culturi instituționale bazate pe calitate, respectarea normelor etice și îmbunătățirea continuă a activității**, în vederea creșterii încrederii beneficiarilor în serviciile educaționale oferite de grădiniță.

CAPITOLUL III

VALORI ȘI PRINCIPII

Art. 4 Sistemul de învăţământ preuniversitar are la bază următoarele **valori**:

a) **colaborarea** - dezvoltarea parteneriatelor educaţionale cu familia, comunitatea, mediul universitar, cu mediul de afaceri, în vederea parcurgerii traseului educaţional de către beneficiarul primar;
b) **diversitatea** - respectarea şi valorizarea diferitelor perspective culturale, etnice, religioase, a sensibilităţii şi a empatiei, alături de întărirea şi pozitivarea imaginii de sine individuale şi colective;
c) **excelenţa** - atingerea celui mai înalt potenţial în educaţia şi formarea profesională care vizează domeniile de competenţe ale elevului, competenţa profesională a personalului didactic de predare/personalului de conducere, de îndrumare şi control din învăţământ;
d) **echitatea** - respectarea dreptului fiecărui beneficiar primar de a avea şanse egale de acces, de participare la educaţie şi de atingere a potenţialului său optim, asigurarea accesului şi participării la educaţie a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultăţile acestora şi în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar;
e) **incluziunea** - asigurarea accesului şi participării la educaţie a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile, dezavantajele sau dificultăţile acestora şi în acord cu nevoile individuale sau cu nivelul de sprijin necesar;
f) **integritatea** - asigurarea de repere valorice în educaţie: onestitate, responsabilitate, atitudine etică;
g) **profesionalismul** - menţinerea de standarde ridicate atât în furnizarea actului educaţional pentru beneficiarii primari ai sistemului de învăţământ preuniversitar, cât şi în formarea iniţială şi continuă a personalului din învăţământul preuniversitar;
h) **respectul** - adoptarea unor atitudini şi comportamente de relaţionare adecvate şi pozitive faţă de toate persoanele implicate în procesul educaţional, faţă de instituţii, mediul înconjurător şi societate în ansamblu;
i) **responsabilitatea** - asumarea conştientă a îndatoririlor pentru comportamentul şi acţiunile proprii, la nivelul tuturor actorilor implicaţi în procesul educaţional.

Art. 5. Valorile fundamentale ale conduitei etice și profesionale

Personalul grădiniței își desfășoară întreaga activitate în spiritul valorilor morale, umane și profesionale care definesc identitatea instituției și stau la baza unui act educațional de calitate. Aceste valori constituie repere fundamentale ale conduitei individuale și colective, contribuind la crearea unui mediu educațional sigur, incluziv, echilibrat și favorabil dezvoltării armonioase a fiecărui copil.

În activitatea profesională și în relațiile cu preșcolarii, părinții/reprezentanții legali, colegii și comunitatea, personalul grădiniței promovează și respectă următoarele valori fundamentale:

a) **Respectul** – recunoașterea și valorizarea demnității, drepturilor, libertăților și individualității fiecărei persoane, prin manifestarea unei atitudini civilizate, deschise și lipsite de prejudecăți;

b) **Empatia și grija față de copil** – înțelegerea și acceptarea nevoilor, emoțiilor și particularităților individuale ale fiecărui preșcolar, prin manifestarea răbdării, sensibilității, disponibilității afective și preocupării permanente pentru siguranța și bunăstarea acestuia;

c) **Integritatea morală și profesională** – manifestarea unei conduite bazate pe sinceritate, onestitate, corectitudine, demnitate și consecvență între valorile asumate și comportamentul profesional;

d) **Echitatea și incluziunea** – asigurarea unui tratament egal, nediscriminatoriu și echitabil, prin respectarea diversității, promovarea egalității de șanse și adaptarea intervenției educaționale la nevoile și particularitățile fiecărui copil;

e) **Profesionalismul și vocația educațională** – exercitarea profesiei cu responsabilitate, competență, dăruire și implicare, însoțită de preocuparea permanentă pentru dezvoltarea profesională și îmbunătățirea calității activității educaționale;

f) **Responsabilitatea și asumarea** – îndeplinirea cu seriozitate și conștiinciozitate a atribuțiilor profesionale, asumarea deciziilor și a consecințelor propriilor acțiuni, precum și conștientizarea rolului personalului în educarea și formarea copiilor;

g) **Colaborarea și solidaritatea** – dezvoltarea unor relații bazate pe încredere, comunicare, respect reciproc și sprijin, prin consolidarea parteneriatului dintre grădiniță, familie și comunitate și prin promovarea spiritului de echipă.

Aceste valori sunt reflectate în conduita zilnică a fiecărui angajat și constituie fundamentul relațiilor profesionale, al procesului educațional și al culturii organizaționale a grădiniței.

Art. 6. Principii generale

(1) Principiile care stau la baza organizării și desfășurării activității educaționale în cadrul grădiniței sunt în concordanță cu principiile care guvernează sistemul de învățământ preuniversitar și urmăresc asigurarea unui proces educațional de calitate, centrat pe copil, adaptat nevoilor de dezvoltare și particularităților individuale ale acestuia.

În acest sens, activitatea grădiniței se fundamentează pe următoarele principii:

a) **Principiul nediscriminării** – asigurarea accesului și participării tuturor copiilor la educație, fără nicio formă de discriminare, marginalizare, excludere sau segregare;

b) **Principiul calității** – desfășurarea activităților educaționale în conformitate cu standardele de calitate, curriculumul pentru educație timpurie și bunele practici pedagogice;

c) **Principiul relevanței** – adaptarea ofertei educaționale la nevoile de dezvoltare, interesele, experiențele și particularitățile de vârstă și individuale ale preșcolarilor;
d) **Principiul eficienței** – utilizarea responsabilă și judicioasă a resurselor umane, materiale, financiare și informaționale, în vederea obținerii unor rezultate educaționale corespunzătoare;
e) **Principiul descentralizării decizionale** – adoptarea deciziilor la nivelul instituției, în limitele competențelor legale, în funcție de nevoile beneficiarilor și de specificul comunității educaționale;
f) **Principiul garantării identității culturale și al dialogului intercultural** – respectarea diversității culturale, etnice, lingvistice și religioase, promovarea dialogului intercultural și a toleranței;
g) **Principiul promovării identității naționale și a valorilor culturale** – cultivarea respectului față de limba, tradițiile, obiceiurile și valorile culturale ale poporului român, precum și față de patrimoniul cultural universal;
h) **Principiul echității și egalității de șanse** – asigurarea condițiilor necesare participării fiecărui copil la educație, prin identificarea și înlăturarea barierelor de acces și prin adaptarea intervențiilor educaționale la nevoile individuale;
i) **Principiul transparenței** – asigurarea unei comunicări deschise, corecte și accesibile cu părinții/reprezentanții legali și cu ceilalți parteneri educaționali, cu respectarea confidențialității informațiilor personale;
j) **Principiul libertății de gândire și exprimare** – respectarea dreptului la opinie, la exprimarea liberă și la manifestarea individualității, în condițiile respectării drepturilor celorlalți și ale normelor legale;
k) **Principiul incluziunii** – acceptarea și valorizarea tuturor copiilor, indiferent de particularitățile individuale, sociale, culturale sau familiale, prin asigurarea sprijinului necesar participării active la activitățile educaționale;
l) **Principiul centrării educației pe copil** – organizarea întregului demers educațional în funcție de nevoile fizice, cognitive, emoționale și sociale ale preșcolarilor, prin respectarea ritmului propriu de dezvoltare și prin promovarea învățării prin joc și experiență directă;
m) **Principiul participării și responsabilității părinților/reprezentanților legali** – recunoașterea rolului esențial al familiei în creșterea, îngrijirea, educarea și dezvoltarea copilului, prin implicarea activă a părinților în parteneriatul educațional;
n) **Principiul colaborării și al consultării** – promovarea dialogului, cooperării și consultării între personalul grădiniței, părinți, reprezentanții comunității și partenerii educaționali, în vederea identificării celor mai potrivite soluții pentru beneficiari;
o) **Principiul respectării dreptului la opinie** – încurajarea exprimării opiniilor, dorințelor și preferințelor copiilor, în raport cu vârsta și nivelul lor de dezvoltare, precum și respectarea dreptului personalului la exprimarea opiniilor profesionale;
p) **Principiul accesibilității și disponibilității educației** – asigurarea condițiilor necesare pentru participarea tuturor copiilor la un proces educațional de calitate, într-un mediu adaptat nevoilor acestora;
q) **Principiul respectării vieții, integrității fizice și psihice și demnității umane** – protejarea copiilor și a personalului împotriva oricăror forme de abuz, neglijare, violență, umilire sau tratament degradant;

r) **Principiul adaptabilității curriculumului și al demersului educațional** – proiectarea și desfășurarea activităților în concordanță cu particularitățile de vârstă, ritmul de dezvoltare, interesele și capacitățile individuale ale copiilor, evitând suprasolicitarea acestora;
s) **Principiul interesului superior al copilului** – acordarea priorității drepturilor, nevoilor, siguranței și bunăstării copilului în toate deciziile și acțiunile care îl privesc, cu luarea în considerare a efectelor acestora asupra dezvoltării sale pe termen scurt și lung.
(2) Principiile care guvernează conduita profesională a întregului personal al grădiniței reprezintă repere obligatorii în exercitarea atribuțiilor de serviciu și în relațiile cu beneficiarii educației, colegii, conducerea instituției și comunitatea. Acestea sunt:
a) **Supremația Constituției și a legii** – respectarea Constituției României, a legislației în vigoare, a reglementărilor specifice domeniului educației și a normelor interne ale instituției;
b) **Prioritatea interesului public și a interesului superior al copilului** – exercitarea atribuțiilor profesionale în beneficiul comunității educaționale, cu acordarea unei atenții prioritare drepturilor, siguranței și bunăstării copiilor;
c) **Accesul la informațiile de interes public și transparența decizională** – asigurarea accesului la informațiile care au caracter public și comunicarea corectă și transparentă a deciziilor instituționale, cu respectarea obligației de confidențialitate și a protecției datelor personale;
d) **Egalitatea de tratament și imparțialitatea** – adoptarea unei conduite obiective și echitabile, fără favoritisme, discriminare sau influențe determinate de interese personale;
e) **Profesionalismul și competența** – îndeplinirea atribuțiilor de serviciu cu responsabilitate, eficiență, corectitudine, conștiinciozitate și respectarea standardelor profesionale;
f) **Responsabilitatea și răspunderea profesională** – asumarea atribuțiilor, deciziilor și rezultatelor activității desfășurate, precum și răspunderea pentru îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor profesionale, în condițiile legii;
g) **Independența și autonomia profesională** – exercitarea atribuțiilor cu obiectivitate și libertate de decizie în limitele competențelor profesionale, fără presiuni sau influențe nejustificate;
h) **Integritatea morală și prevenirea faptelor de corupție** – manifestarea unei conduite oneste și demne, interzicerea solicitării sau acceptării unor avantaje necuvenite și prevenirea oricăror forme de abuz de funcție sau de autoritate;
i) **Gestionarea responsabilă a riscurilor de integritate** – identificarea, prevenirea și semnalarea situațiilor care pot genera abateri etice, conflicte de interese sau comportamente neconforme cu normele profesionale;
j) **Libertatea gândirii și a exprimării** – respectarea dreptului personalului de a-și exprima opiniile profesionale, cu respectarea legislației, a demnității celorlalți și a obligațiilor de serviciu;
k) **Cinstea, onestitatea și buna-credință** – manifestarea unei conduite sincere, corecte și loiale în toate activitățile și relațiile profesionale;
l) **Deschiderea, comunicarea și transparența** – promovarea unui climat instituțional bazat pe dialog, informare corectă, cooperare și disponibilitate pentru consultare;
m) **Confidențialitatea și protecția datelor personale** – păstrarea caracterului confidențial al informațiilor referitoare la copii, familiile acestora și personalul instituției, în conformitate cu prevederile legale;

n) **Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese** – identificarea și evitarea situațiilor în care interesele personale pot influența sau pot crea aparența influențării obiectivității și imparțialității în exercitarea atribuțiilor profesionale.

(3) Respectarea principiilor prevăzute în prezentul articol este obligatorie pentru întregul personal al grădiniței, indiferent de funcția, categoria profesională sau responsabilitățile deținute, și constituie o condiție esențială pentru menținerea unui climat instituțional bazat pe legalitate, încredere, respect reciproc și profesionalism.

Art. 7. Definirea termenilor

În înţelesul prezentului Cod, următorii termeni se definesc astfel:

a) **avertizor** - persoana care face o sesizare şi care este încadrată în unitatea de învățământ;
b) **avertizor în interes public** - persoana fizică care efectuează o raportare sau divulgă public informaţii referitoare la încălcări ale legii, obţinute în context profesional;
c) **beneficiarii primari ai educaţiei şi formării profesionale** - antepreşcolarii, preşcolarii şi elevii, precum şi persoanele adulte cuprinse într-o formă de educaţie preuniversitară;
d) **bullying** – comportament ostil/de excludere şi de luare în derâdere a cuiva, de umilire;
e) **competență** - totalitatea cunoştinţelor, abilităţilor şi aptitudinilor unei persoane de a-şi îndeplini la un standard cât mai ridicat sarcinile şi responsabilităţile postului;
f) **comportamentul integru** este acel comportament apreciat sau evaluat din punct de vedere etic ca fiind corect. Integritatea, ca valoare individuală, se referă la această corectitudine etică, care nu poate fi delimitată de corectitudinea legală şi profesională;
g) **comportamentul lipsit de integritate** - o formă de subminare a misiunii unității de învățământ, conducând la un climat organizațional toxic pentru angajați și terți, și afectând interesele legitime ale tuturor celor implicați, inclusiv interesul public;
h) **conduita fizică** - contact fizic nedorit, repetat (atingeri necorespunzătoare ale corpului), violenţa fizică (inclusiv agresiunea sexuală), utilizarea ameninţărilor sau recompenselor legate de locul de muncă, pentru a solicita favoruri sexuale;
i) **conduita verbală** - comentariile privind aspectul, vârsta, viaţa privată a unui angajat, comentarii sexuale, poveşti şi glume de natură sexuală, avansuri sexuale, invitaţii sociale repetate şi nedorite pentru întâlniri sau intimitate fizică, insulte legate de sexul angajatului sau alte caracteristici ale sale, observaţii exagerat de familiare, trimiterea de mesaje umilitoare, degradante, explicite sexual, prin telefon, e-mail sau orice alte mijloace de comunicare, dacă acestea sunt făcute în mod sistematic/repetat şi dacă urmăresc, au ca rezultat sau sunt susceptibile să conducă la vătămări fizice, psihologice, sexuale;
j) **comportament nonverbal** - afişarea materialelor sugestive sau explicite sexual; gesturi sugestive sexual, fluierături, priviri insistente, dacă acestea sunt făcute în mod sistematic/repetat;
k) **conflict de interese** – situația în care personalul unității de învățământ, în exercitarea atribuțiilor ce îi revin funcției, are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin;
l) **discriminare** - orice act sau faptă de deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă, întemeiat(ă) pe unul sau mai multe dintre criterii de rasă, cetăţenie, etnie, culoare,

limbă, religie, origine socială, trăsături genetice, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare cu HIV, opţiune politică, situaţie sau responsabilitate familială, apartenenţă ori activitate sindicală, apartenenţă la o categorie defavorizată, care au ca scop sau ca efect neacordarea, restrângerea ori înlăturarea recunoaşterii, folosinţei sau exercitării drepturilor prevăzute în legislaţia muncii;

m) **diviziunea de gen a muncii** - alocarea de slujbe sau tipuri de activităţi diferite femeilor şi bărbaţilor;

n) **educaţia** - ansamblul proceselor de punere în aplicare a programelor şi activităţilor de învăţare şi formare de rezultate ale învăţării; educaţia include atât activităţile de învăţare în context formal, cât şi în context nonformal sau informal;

o) **etica** - un set de reguli, principii sau moduri de gândire care încearcă să ghideze activitatea unui anumit grup;

p) **funcţie** – totalitatea posturilor care au caracteristici asemănătoare din punctul de vedere al sarcinilor, obiectivelor, competenţelor, responsabilităţilor şi procedurilor;

q) **hărţuire** - orice tip de comportament care are la bază unul dintre criteriile de rasă, cetăţenie, etnie, culoare, limbă, religie, origine socială, trăsături genetice, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare cu HIV, opţiune politică, situaţie sau responsabilitate familială, apartenenţă ori activitate sindicală, apartenenţă la o categorie defavorizată, care are ca scop sau ca efect lezarea demnităţii unei persoane şi duce la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator;

r) **hărţuire morală la locul de muncă** - orice comportament exercitat cu privire la un angajat de către un alt angajat care este superiorul său ierarhic, de către un subaltern şi/sau de către un angajat comparabil din punct de vedere ierarhic, în legătură cu munca, care să aibă drept scop sau efect o deteriorare a condiţiilor de muncă prin lezarea drepturilor sau demnităţii angajatului, prin afectarea sănătăţii sale fizice sau mentale ori prin compromiterea viitorului profesional al acestuia, comportament manifestat în oricare dintre următoarele forme: conduită ostilă sau nedorită, comentarii verbale, precum şi acţiuni sau gesturi;

s) **informaţie cu privire la date personale** - orice informaţie privind o persoană identificată sau identificabilă;

t) **integritate** - caracter integru; sentiment al demnităţii, dreptăţii şi conştiinciozităţii, care serveşte drept călăuză în conduita omului; onestitate, cinste, probitate;

u) **interes personal** - orice avantaj material sau de altă natură, urmărit ori obţinut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alţii, de către angajaţi prin folosirea reputaţiei, influenţei, facilităţilor, relaţiilor, informaţiilor la care au acces, ca urmare a exercitării funcţiei pe care o deţin;

v) **încălcări ale legii** - fapte care constau într-o acţiune sau inacţiune care constituie nerespectări ale dispoziţiilor legale, care privesc domenii cum ar fi: achiziţiile publice; serviciile, produsele şi pieţele financiare, precum şi prevenirea spălării banilor şi a finanţării terorismului; siguranţa şi conformitatea produselor; siguranţa transportului; protecţia mediului; protecţia radiologică şi siguranţa nucleară; siguranţa alimentelor şi a hranei pentru animale, sănătatea şi bunăstarea animalelor; sănătatea publică; protecţia consumatorilor; protecţia vieţii private şi a datelor cu caracter personal şi a securităţii

reţelelor şi sistemelor informatice, încălcări care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii Europene;

w) **pantouflage** - interdicţiile după încheierea angajării în cadrul entităţilor publice;

x) **personal didactic** - personalul unității de învățământ, format din: personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar şi personalul didactic de conducere, de îndrumare şi control;

y) **personal administrativ** - parte integrantă a familiei ocupaţionale "Învăţământ", care îş desfăşoară activitatea în baza Legii nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

z) **profesionalismul** - menţinerea de standarde ridicate atât în furnizarea actului educaţional pentru beneficiarii primari ai sistemului de învăţământ preuniversitar, cât şi în formarea iniţială şi continuă a personalului din învăţământul preuniversitar;

aa) **respectul** - adoptarea unor atitudini şi comportamente de relaţionare adecvate şi pozitive faţă de toate persoanele implicate în procesul educaţional, faţă de instituţii, mediul înconjurător şi societate în ansamblu;

bb) **responsabilitate** - asumarea conştientă a îndatoririlor pentru comportamentul şi acţiunile proprii, la nivelul tuturor actorilor implicaţi în procesul educaţional;

cc) **victimizare** – tratament advers, venit ca o reacție la o plângere sau acțiune în justiție cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării;

dd) **violența psihologică** – acţiunea sau seria de acţiuni fizice, verbale, relaţionale şi/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârşite cu intenţie, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecinţă atingerea demnităţii ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau unui grup de persoane şi vizează aspecte de discriminare şi excludere socială, care pot fi legate de apartenenţa la o anumită rasă, naţionalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, şi care se desfăşoară în unitatea de învăţământ şi în toate spaţiile destinate educaţiei şi formării profesionale.

CAPITOLUL IV

NORME GENERALE DE CONDUITĂ ETICĂ ŞI PROFESIONALĂ ALE PERSONALULUI DIDACTIC ŞI ADMINISTRATIV

Art. 8. Respectarea Constituției și a legilor

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a respecta și promova, prin întreaga activitate profesională și prin comportamentul adoptat, supremația Constituției și a legii, principiile statului de drept, precum și drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor.

În exercitarea atribuțiilor de serviciu, fiecare angajat trebuie să acționeze în conformitate cu prevederile legale în vigoare și cu responsabilitățile care îi revin, contribuind la aplicarea corectă și consecventă a acestora în activitatea unității de învățământ.

Totodată, personalul are datoria de a cunoaște și respecta normele legale și profesionale care reglementează activitatea desfășurată, manifestând responsabilitate, corectitudine și respect față de instituție și față de beneficiarii educației.

Art. 9. Profesionalismul și imparțialitatea

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a-și exercita atribuțiile cu profesionalism, obiectivitate, imparțialitate și independență, fundamentând activitățile desfășurate, propunerile și deciziile adoptate pe prevederile legale, pe argumente temeinice și pe criterii profesionale. În același timp, fiecare angajat trebuie să evite orice comportament sau faptă care ar putea prejudicia interesele, drepturile ori imaginea persoanelor fizice sau juridice.

În desfășurarea activității profesionale, întregul personal trebuie să manifeste responsabilitate și implicare, dând dovadă de diligență în susținerea și aplicarea soluțiilor propuse, precum și a deciziilor dispuse de conducerea unității de învățământ, în limitele atribuțiilor și competențelor proprii.

Personalul unității trebuie să adopte o conduită neutră și echilibrată, fără a permite influențarea activității profesionale de interese personale, politice, economice, religioase sau de orice altă natură. De asemenea, angajații au obligația de a nu ceda presiunilor, ingerințelor sau influențelor externe care ar putea afecta corectitudinea și obiectivitatea îndeplinirii sarcinilor de serviciu.

Independența profesională presupune exercitarea atribuțiilor cu discernământ și responsabilitate, fără a înlătura obligația respectării disciplinei muncii și a principiului subordonării ierarhice, în conformitate cu prevederile legale și cu regulamentele interne ale unității.

Art. 10. Libera exprimare

Personalul didactic și personalul administrativ beneficiază de dreptul la liberă exprimare, cu respectarea demnității umane, a imaginii, precum și a vieții intime, familiale și private a fiecărei persoane. Exprimarea opiniilor trebuie realizată într-un mod responsabil, civilizat și respectuos, fără a aduce atingere drepturilor și libertăților celorlalți.

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, toți angajații au obligația de a păstra demnitatea și prestigiul funcției exercitate, de a manifesta respect în comunicarea cu copiii, părinții, colegii și celelalte persoane cu care interacționează și de a corela libertatea de exprimare cu responsabilitatea promovării intereselor și valorilor unității de învățământ.

În activitatea profesională, salariații trebuie să respecte diversitatea opiniilor și dreptul fiecărei persoane de a-și exprima punctul de vedere, fără a se lăsa influențați de preferințe, antipatii, interese personale sau de dorința de a obține popularitate. Exprimarea opiniilor se va realiza cu tact, echilibru și deschidere către dialog, urmărindu-se soluționarea constructivă a eventualelor neînțelegeri și evitarea conflictelor generate de diferențele de opinie.

Art. 11. Nediscriminarea

În relațiile profesionale cu colegii, copiii, părinții, reprezentanții comunității și orice alte persoane cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor de serviciu, personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a manifesta respect, imparțialitate și echitate, fără discriminare sau tratament diferențiat nejustificat.

Nicio persoană nu poate fi dezavantajată, exclusă, favorizată sau tratată în mod diferit pe criterii precum: rasa, cetățenia, etnia, culoarea, limba, religia, originea socială, trăsăturile genetice, vârsta, dizabilitatea, boala cronică necontagioasă, infectarea cu HIV, opțiunea politică, situația sau responsabilitatea familială, apartenența ori activitatea sindicală sau apartenența la o categorie defavorizată.

În activitatea desfășurată în grădiniță, principiul nediscriminării presupune asigurarea unui climat educațional incluziv, în care fiecare copil este respectat, valorizat și sprijinit în funcție de nevoile și particularitățile sale individuale. Personalul are responsabilitatea de a promova egalitatea de șanse, toleranța, acceptarea diversității și respectul reciproc, contribuind la prevenirea oricăror forme de marginalizare, excludere sau comportament discriminatoriu.

Art. 12. Loialitatea față de unitatea de învățământ

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația permanentă de a manifesta loialitate față de unitatea de învățământ în cadrul căreia își desfășoară activitatea, de a contribui, prin conduita profesională și comportamentul personal, la menținerea și consolidarea prestigiului, reputației și credibilității acesteia, precum și de a proteja imaginea publică și interesele sale legitime.

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, salariații au obligația de a acționa cu bună-credință, responsabilitate, corectitudine, profesionalism și respect față de valorile și obiectivele instituției, abținându-se de la orice acțiune, manifestare, declarație sau comportament, în exercitarea atribuțiilor de serviciu ori în legătură cu acestea, care ar putea aduce atingere prestigiului, imaginii, autorității instituționale sau intereselor legale ale unității de învățământ.

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a utiliza canalele instituționale de comunicare pentru transmiterea informațiilor oficiale și de a respecta limitele competențelor și ale dreptului de reprezentare a unității de învățământ, astfel încât să nu creeze confuzii cu privire la poziția oficială a instituției.

În acest sens, personalului didactic și personalului administrativ le este interzis:

a) să formuleze sau să transmită în spațiul public declarații ori aprecieri neconforme cu realitatea privind activitatea, organizarea, funcționarea, rezultatele, politicile și strategiile unității de învățământ;

b) să facă aprecieri publice neautorizate cu privire la litigiile în care unitatea de învățământ este parte sau să divulge informații și documente referitoare la acestea, cu respectarea prevederilor legale;

c) să acorde asistență sau consultanță persoanelor fizice ori juridice în vederea inițierii unor acțiuni împotriva unității de învățământ, prin folosirea informațiilor, documentelor sau resurselor instituției, cu excepția exercitării drepturilor prevăzute de lege;

d) să utilizeze în interes personal, fără drept, sigla, emblema, denumirea, antetul, ștampila sau alte simboluri ale unității de învățământ;

e) să folosească sau să permită folosirea numelui și a calității de salariat al unității de învățământ în scopuri publicitare sau comerciale, fără respectarea prevederilor legale;

f) să utilizeze imaginea, numele, vocea sau semnătura proprie, asociate calității de salariat, pentru promovarea unor activități comerciale, creând aparența unei susțineri sau reprezentări oficiale a unității de învățământ;

g) să utilizeze, să divulge sau să transmită, în interes personal ori în beneficiul altor persoane, informații confidențiale sau nedestinate publicității, obținute în exercitarea atribuțiilor de serviciu;

h) să utilizeze informațiile, documentele, bazele de date, resursele materiale sau sistemele informatice ale unității în alte scopuri decât cele profesionale și instituționale;

i) să prezinte opiniile sau pozițiile personale drept puncte de vedere oficiale ale unității de învățământ, fără a avea împuternicirea necesară;

j) să desfășoare acțiuni sau să adopte comportamente care pot afecta nejustificat prestigiul, reputația, relațiile instituționale și încrederea beneficiarilor educației în unitatea de învățământ.

Precizare importantă: Respectarea obligației de loialitate instituțională nu poate fi interpretată ca o restrângere a dreptului salariaților la liberă exprimare, a dreptului de a sesiza nereguli, de a formula petiții, de a raporta fapte de încălcare a legii sau de a-și apăra drepturile și interesele legitime, în condițiile prevăzute de legislația în vigoare. Interdicțiile de mai sus se aplică cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale, a legislației muncii și a reglementărilor privind avertizarea în interes public.

Art. 13. Informarea cu privire la situația personală generatoare de acte juridice

Personalul didactic și personalul administrativ au îndatorirea de a informa unitatea de învățământ, în mod corect și complet, în scris, cu privire la situațiile de fapt și de drept care privesc persoana sa și care sunt generatoare de acte juridice în condițiile expres prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 14. Implicarea în activitatea politică

Personalul didactic și personalul administrativ pot fi membri ai partidelor politice legal constituite, cu respectarea interdicțiilor și limitărilor prevăzute de legislația în vigoare.

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația ca, în exercitarea atribuțiilor ce le revin, să se abțină de la exprimarea sau manifestarea publică a convingerilor și preferințelor lor politice, să nu favorizeze vreun partid politic sau vreo organizație căreia îi este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice.

În exercitarea funcției pe care o au, personalului didactic și personalului administrativ îi este interzis:

a) să afișeze, în cadrul unității de învățământ însemne ori obiecte inscripționate cu sigla și/sau denumirea partidelor politice, ale organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, ale fundațiilor sau asociațiilor care funcționează pe lângă partidele politice, ale candidaților acestora, precum și ale candidaților independenți;
b) să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru a-și exprima sau manifesta convingerile politice;
c) să participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru;
d) să participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice, a organizațiilor cărora le este aplicabil același regim juridic ca și partidelor politice, a

fundaţiilor sau asociaţiilor care funcţionează pe lângă partidele politice, precum şi pentru activitatea candidaţilor independenţi;

e) să furnizeze sprijin logistic candidaţilor la funcţii de demnitate publică;
f) să afişeze, în cadrul unităţii de învăţământ însemne ori obiecte inscripţionate cu sigla şi/sau denumirea partidelor politice, ale organizaţiilor cărora le este aplicabil acelaşi regim juridic ca şi partidelor politice, ale fundaţiilor sau asociaţiilor care funcţionează pe lângă partidele politice, ale candidaţilor acestora, precum şi ale candidaţilor independenţi;
g) să se servească de actele pe care le îndeplinesc în exercitarea atribuţiilor de serviciu pentru a-şi exprima sau manifesta convingerile politice;
h) să participe la reuniuni publice cu caracter politic pe durata timpului de lucru.

Art. 15. Îndeplinirea atribuțiilor

Personalul didactic și personalul administrativ răspund de îndeplinirea atribuțiilor ce le revin din funcția pe care o dețin, precum și a atribuțiilor ce le sunt delegate.

Personalul didactic și personalul administrativ au îndatorirea să îndeplinească dispozițiile primite de la superiorii ierarhici.

Întregul personal al unității de învățământ are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor primite de la superiorul ierarhic, dacă le consideră ilegale. Personalul didactic și personalul administrativ are îndatorirea să aducă la cunoștință superiorului ierarhic astfel de situații. În caz contrar, angajații vor răspunde în condițiile legislației în vigoare.

Art. 16. Delegarea de atribuții

Delegarea de atribuții corespunzătoare unei funcții ocupate al cărei titular se află în concediu se stabilește prin fișa postului și operează de drept.

Delegarea de atribuții corespunzătoare unei funcții nu se poate face prin delegarea tuturor atribuțiilor corespunzătoare unei funcții către același angajat. Salariatul care preia atribuțiile delegate exercită pe perioada delegării de atribuții și atribuțiile funcției pe care o deține, precum și atribuțiile parțial preluate, cu excepția situației în care atribuțiile delegate presupun exercitarea controlului ierarhic asupra funcției deținute.

Delegarea de atribuții se face numai cu informarea prealabilă a angajatului căruia i se deleagă atribuțiile.

Angajatul care preia atribuțiile delegate trebuie să îndeplinească condițiile de studii și de vechime necesare pentru ocuparea funcției ale cărei atribuții îi sunt delegate.

Art. 17. Asigurarea confidențialității

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația să păstreze confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care iau cunoștință în exercitarea funcției.

Art. 18. Utilizarea responsabilă a resurselor

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația să asigure ocrotirea proprietății acesteia, să evite producerea oricărui prejudiciu, acționând în orice situație ca un bun proprietar.

Întregul personal al unității de învățământ are obligația să folosească timpul de lucru, precum și bunurile aparținând unității de învățământ numai pentru desfășurarea activităților aferente funcției deținute.

Art. 19. Subordonarea ierarhică

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a rezolva, în termenele stabilite de către superiorii ierarhici, lucrările și sarcinile repartizate.

Art. 20. Obiectivitate și responsabilitate în luarea deciziilor

În procesul de luare a deciziilor, personalul didactic didactic și personalul administrativ au obligația să acționeze conform prevederilor legale și să își exercite capacitatea de apreciere în mod fundamentat și imparțial.

Întregului personal al unității de învățământ îi este interzis să promită luarea unei decizii de către conducătorul unității de învățământ, de către alți angajați, precum și îndeplinirea atribuțiilor în mod privilegiat.

În exercitarea atribuțiilor de coordonare, precum și a atribuțiilor specifice funcțiilor de conducere, personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a asigura organizarea activității personalului, de a manifesta inițiativă și responsabilitate și de a susține propunerile personalului din subordine.

Personalul cu funcții de conducere are obligația să asigure egalitatea de șanse și tratament cu privire la dezvoltarea carierei personalului din subordine, în condițiile legislației specifice aplicabile fiecărei categorii de personal. În acest sens, aceștia au obligația:

a) să repartizeze sarcinile în mod echilibrat, corespunzător nivelului de competență aferent funcției ocupate și carierei individuale a fiecărei persoane din subordine;
b) să asigure coordonarea modului de îndeplinire a sarcinilor, cu valorificarea corespunzătoare a competențelor fiecărei persoane din subordine;
c) să monitorizeze performanța profesională individuală și colectivă a personalului din subordine, să semnaleze în mod individual performanțele necorespunzătoare și să implementeze măsuri destinate ameliorării performanței individuale și, după caz, colective, atunci când este necesar;
d) să examineze și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, atunci când propun acordarea de stimulente materiale sau morale;
e) să evalueze în mod obiectiv necesarul de instruire profesională al fiecărui subordonat și să propună participarea la programe de formare și perfecționare profesională pentru fiecare persoană din subordine;
f) să delege sarcini și responsabilități persoanelor din subordine care dețin cunoștințele, competențele și îndeplinesc condițiile legale necesare exercitării funcției respective;
g) să excludă orice formă de discriminare și de hărțuire, de orice natură și în orice situație, cu privire la personalul din subordine.

Art. 21. Sănătate și securitate în muncă

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a se supune controlului de medicina muncii și expertizelor medicale ca urmare a recomandărilor formulate de medicul de medicina muncii.

Art. 22. Lucrul în echipă și relațiile profesionale

(1) Toți salariații unității de învățământ, indiferent de natura raporturilor de muncă sau de serviciu, fac parte dintr-o echipă instituțională și au obligația de a contribui activ la realizarea obiectivelor comune, prin cooperare, implicare, responsabilitate și sprijin reciproc. Fiecare salariat trebuie să manifeste disponibilitate pentru colaborare și să ofere, dar și să solicite, sprijinul colegilor și al conducerii, în vederea desfășurării eficiente a activităților.

(2) Activitatea în echipă se bazează pe comunicare deschisă, încredere, respect reciproc, solidaritate profesională și asumarea responsabilităților individuale și colective. Salariații au obligația de a colabora în mod constructiv, de a face schimb de informații utile desfășurării activității și de a contribui la identificarea și soluționarea problemelor apărute în cadrul colectivului.

(3) În relațiile profesionale, întregul personal are obligația de a adopta un comportament bazat pe respect, bună-credință, corectitudine, imparțialitate, politețe și amabilitate, atât în raporturile cu colegii și conducerea, cât și în relațiile cu beneficiarii educației, părinții, partenerii educaționali și alte persoane cu care intră în contact în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

(4) Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a respecta onoarea, reputația și demnitatea tuturor persoanelor din cadrul unității de învățământ, precum și ale persoanelor cu care interacționează în exercitarea atribuțiilor profesionale. Se interzic comportamentele jignitoare, umilitoare, discriminatorii, intimidante sau agresive, precum și folosirea unui limbaj ofensator, divulgarea nejustificată a unor aspecte din viața privată ori formularea cu rea-credință a unor acuzații sau sesizări calomnioase.

(5) Eventualele neînțelegeri, divergențe de opinii sau conflicte profesionale vor fi gestionate prin dialog, comunicare civilizată, respect reciproc și identificarea unor soluții constructive, cu evitarea manifestărilor conflictuale, a atitudinilor ostile și a comportamentelor care pot afecta climatul organizațional sau buna desfășurare a activității.

(6) În cadrul unității de învățământ se promovează respectarea diversității de opinii, a diversității culturale, a experiențelor profesionale și a stilurilor individuale de lucru. Diferențele dintre salariați trebuie valorificate ca resurse pentru dezvoltarea profesională, îmbunătățirea colaborării și creșterea calității activității instituționale.

(7) Fiecare salariat are dreptul la un mediu profesional bazat pe respect, echitate, incluziune și aprecierea contribuției individuale, în care să se simtă valorizat, încurajat și sprijinit să își valorifice competențele, aptitudinile și potențialul profesional.

(8) Conducerea unității de învățământ are responsabilitatea de a încuraja spiritul de echipă, colaborarea și comunicarea eficientă între compartimente și categorii de personal, de a sprijini inițiativele constructive și de a contribui la menținerea unui climat organizațional pozitiv, echilibrat și favorabil desfășurării activității în condiții optime.

(9) Fiecare salariat are obligația de a contribui, prin atitudinea și conduita sa profesională, la menținerea unui climat de muncă armonios, bazat pe încredere, respect și cooperare, în vederea realizării misiunii și obiectivelor unității de învățământ.

Art. 23. Conflictul de interese și regimul incompatibilităților

Personalul didactic și personalul administrativ au obligația de a nu folosi funcțiile deținute în alte scopuri decât cele prevăzute de legislația în vigoare aplicabilă fiecărei categorii din care acesta face parte. În activitatea pe care o desfășoară, întregul personal trebuie să prevină orice situație care ar putea avea un conflict – real sau aparent – între interesele personale și cele ale unității de învățământ.

Întregul personal al unității de învățământ are obligația de a nu urmări obținerea de foloase sau avantaje pentru ei înșuși sau pentru rude, prieteni sau alte persoane sau organizații cu care are relații de afaceri sau un interes comun.

Persoanele desemnate să exercite activitatea de control financiar preventiv nu pot verifica proiectele de angajamente legale şi ordonanţări de plată privind achiziţii publice sau parteneriate public-private, dacă au făcut parte din comisia de evaluare a ofertelor pentru atribuirea contractului de achiziţie publică, achiziţie sectorială, concesiune de lucrări ori servicii sau de parteneriat public-privat.

CAPITOLUL V

REGULI DE COMPORTAMENT ŞI DE CONDUITĂ ETICĂ

Personalul didactic de predare îşi desfăşoară activitatea urmărind respectarea valorilor şi principiilor prevăzute în prezenta lege, precum şi interesul superior al beneficiarului primar.

Art. 24. Cadrul relaţiilor în exercitarea atribuţiilor funcţiei

(1) În relaţiile cu beneficiarii primari ai educaţiei, personalul didactic are obligaţia de a cunoaşte, de a respecta şi de a aplica norme de conduită prin care se asigură:

a) ***ocrotirea sănătăţii fizice, psihice şi morale a beneficiarilor primari ai educaţiei*** prin:

(i)supravegherea atât pe parcursul activităţilor desfăşurate în unitatea de învăţământ, cât şi în cadrul celor organizate de unitatea de învăţământ în afara acesteia;

(ii)interzicerea agresiunilor verbale, fizice şi a tratamentelor umilitoare asupra beneficiarilor primari ai educaţiei;

(iii)protecţia fiecărui beneficiar primar al educaţiei, prin sesizarea oricărei forme de violenţă verbală sau fizică exercitate asupra acestuia, a oricărei forme de discriminare, abuz, neglijenţă sau de exploatare a acestuia, în conformitate cu prevederile Legii nr. 272/2004 privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;

(iv)combaterea oricăror forme de abuz;

(v)interzicerea hărţuirii sexuale şi a relaţiilor sexuale cu beneficiarii primari ai educaţiei;

b)***interzicerea oricăror activităţi care generează corupţie***:

(i)fraudarea examenelor;

(ii)solicitarea, acceptarea sau colectarea de către personalul didactic a unor sume de bani, cadouri sau prestarea anumitor servicii, în vederea obţinerii de către beneficiarii primari ai educaţiei de tratament preferenţial ori sub ameninţarea unor sancţiuni, de orice natură ar fi acestea;

(iii)favoritismul;

(iv)meditaţiile contra cost cu beneficiarii primari ai educaţiei de la formaţiunile de studiu la care este încadrat;

c)***asigurarea egalităţii de şanse şi promovarea principiilor educaţiei incluzive***;

d)***respectarea demnităţii şi recunoaşterea meritului personal al fiecărui beneficiar primar al educaţiei.***

(2) În relaţiile cu părinţii/reprezentanţii legali ai beneficiarilor primari ai educaţiei, personalul didactic respectă şi aplică norme de conduită prin care se asigură:

a) stabilirea unei relaţii de încredere mutuală şi de comunicare;
b) colaborarea în vederea îmbunătăţirii situaţiei şcolare;
c) informarea periodică referitoare la situaţia şcolară şi la comportamentul copilului;
d) respectarea confidenţialităţii informaţiilor, a datelor furnizate şi a dreptului la viaţă privată şi de familie;
e) neacceptarea primirii de bunuri materiale sau sume de bani pentru serviciile educaţionale oferite;
f) recomandarea de auxiliare curriculare sau materiale didactice, cu precădere a celor deschise şi gratuite, fără a impune achiziţionarea celor contra cost.

Art. 25. În exercitarea activităţilor specifice (şcolare şi extraşcolare), personalului didactic îi este interzis:

a) să folosească baza materială din spaţiile de învăţământ în vederea obţinerii de beneficii materiale personale directe sau indirecte;
b) să folosească, să producă sau să distribuie materiale pornografice scrise, audio ori vizuale;
c) să organizeze activităţi care pun în pericol siguranţa şi securitatea beneficiarilor primari ai educaţiei sau a altor persoane aflate în incinta unităţii sau a instituţiei de învăţământ;
d) să consume alcool şi substanţe interzise, cu excepţia celor recomandate medical;
e) să permită şi să încurajeze consumul de alcool şi de substanţe interzise de către beneficiarii direcţi ai educaţiei, cu excepţia celor recomandate medical;
f) să organizeze şi să practice pariuri şi jocuri de noroc.

Art. 26. În relaţiile cu alte unităţi şi instituţii de învăţământ, precum şi cu instituţiile şi reprezentanţii comunităţii locale, personalul didactic respectă şi aplică norme de conduită prin care:

a) asigură sprijin în scopul furnizării unor servicii educaţionale de calitate;
b) manifestă responsabilitate şi transparenţă în furnizarea de informaţii către instituţiile de stat în protejarea drepturilor beneficiarului primar al educaţiei, atunci când interesul şi nevoia de protecţie a acestuia impun acest lucru.

Art. 27. Reguli de conduită pentru toți salariații unității de învățământ

Regulile de conduită pentru toți salarații unității de învățământ sunt:

a) să aibă o atitudine demnă și corectă, respectuoasă și principială, dând dovadă de inițiativă, creativitate, spirit constructiv, capacitate decizională operativă, diplomație;
b) să aducă la cunoștința șefilor ierarhici orice neregulă constatată sau greutăți în exercitarea atribuțiilor lor;
c) să nu solicite și să nu accepte, direct sau indirect, pentru ei sau pentru alții, cadouri sau alte avantaje pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, sau să nu abuzeze în vreun fel de funcția deținută;
d) să nu consume băuturi alcoolice în timpul programului de lucru;
e) să nu fumeze în spațiul birourilor, cu excepția spațiilor special amenajate;
f) să nu dețină arme, la locul de muncă;
g) să nu consume droguri sau alte substanțe psihotrope, la locul de muncă;
h) să desfășoare activitatea astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și pe celelalte persoane participante la procesul de muncă;
i) să respecte normele de conduită profesională și morală;
j) să păstreze caracterul confidențial al informațiilor dobândite ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu;
k) să aibă un comportament ferm, însă fără a etala un aer de superioritate, duritate, aroganță atitudine autoritară;
l) să dea dovadă de respect, să utilizeze formule politicoase de salut sau de adresare, fără ridicarea tonului, folosirea unui limbaj vulgar sau gesturi neadecvate, iar pe parcursul comunicării atitudinea să fie caracterizată de bun simț, răbdare și respect;
m) să mențină o atmosferă liniștită în toate încaperile (holuri, birouri, laboratoare, spații auxiliare).

Art. 28. Relațiile cu colegii și partenerii de lucru și dialog

Relaţiile colegiale ale personalului didactic se bazează pe respect, onestitate, solidaritate, cooperare, corectitudine, toleranţă, sprijin reciproc, confidenţialitate, competiţie loială.

În activitatea profesională, personalul didactic evită practicarea oricărei forme de discriminare şi denigrare în relaţiile cu ceilalţi colegi şi acţionează pentru combaterea fraudei intelectuale, inclusiv a plagiatului.

Art. 29. Reguli specifice de etică și conduită pentru personalul didactic

(1) Personalului didactic îi este interzisă desfășurarea oricăror activități sau adoptarea unor conduite care contravin valorilor și principiilor fundamentale ale sistemului național de învățământ. Acesta are obligația de a manifesta un comportament responsabil, echilibrat și integru, constituind un model de etică, profesionalism și conduită morală atât pentru elevi, cât și pentru societate.

(2) Personalului din învățământul preuniversitar îi este strict interzisă aplicarea oricăror forme de pedeapsă corporală, precum și manifestarea unor comportamente de agresiune

verbală, fizică sau emoțională, intimidare, umilire ori discriminare față de copii/elevi, colegi sau alte persoane din cadrul unității de învățământ.

(3) Personalul din învățământul preuniversitar are obligația de a asigura supravegherea și protecția copiilor/elevilor și de a lua măsurile necesare pentru prevenirea oricăror situații care le-ar putea pune în pericol siguranța, integritatea fizică sau psihică, pe întreaga durată a programului școlar și a activităților curriculare, extracurriculare și extrașcolare organizate de unitatea de învățământ.

(4) Personalul din învățământul preuniversitar are obligația de a sesiza, de îndată, instituțiile publice competente de asistență socială și educațională, precum și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, după caz, cu privire la orice situație de încălcare a drepturilor copiilor/elevilor, de abuz, neglijare, exploatare, violență sau orice alte împrejurări care le pot afecta demnitatea, siguranța ori integritatea fizică și psihică, cu respectarea procedurilor legale în vigoare.

Art. 30. Personalul didactic care îndeplineşte funcţii de conducere, de îndrumare şi de control sau care este membru în consiliul de administraţie al unităţii de învăţământ sau al inspectoratului şcolar respectă şi norme de **conduită managerială** prin care se asigură:

a) promovarea standardelor profesionale şi morale specifice;
b) aplicarea obiectivă a reglementărilor legale şi a normelor etice;
c) evaluarea obiectivă conform atribuţiilor, responsabilităţilor şi sarcinilor de serviciu din fişa postului;
d) prevenirea oricărei forme de constrângere sau abuz din perspectiva funcţiei deţinute;
e) prevenirea oricărei forme de hărţuire, discriminare a personalului didactic şi a beneficiarilor primari ai educaţiei.

Art. 31. Hărțuirea morală și sexuală

(1) Toți salariații au obligația de a menține o cultură a muncii bazată pe respect și demnitate reciprocă, de a lucra și menține un mediu de lucru fără violență și hărțuire, și de a nu manifesta un comportament care face o persoană să se simtă ofensată, umilită sau intimidată.

(2) Atât în relațiile interne cât și în relațiile cu partenerii externi, se evită orice formă de hărțuire morală ce poate duce la discreditarea, izolarea, umilirea, bârfirea, intimidarea, amenințarea unei persoane, deteriorarea condițiilor de muncă, a respectului de sine sau față de alții.

(3) Se evită orice situație care poate provoca bullying-ul. (comportament ostil/de excludere și de luare în derâdere a cuiva, de umilire).

(4) Se eludează orice comportament exercitat cu privire la un angajat de către un alt angajat care este superiorul său ierarhic, de către un subaltern și/sau de către un angajat comparabil din punct de vedere ierarhic, în legătură cu munca, care să aibă drept scop sau efect o deteriorare a condiţiilor de muncă prin lezarea drepturilor sau demnităţii angajatului, prin afectarea sănătăţii sale fizice sau mentale ori prin compromiterea viitorului profesional al acestuia.

(5) Totodată, se evită orice situație de hărțuire sexuală care se manifestă printr-un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimată fizic, verbal sau nonverbal, având

ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor.

(6) Se sancţionează disciplinar orice persoană despre care s-a dovedit că a hărţuit o altă persoană, aceasta putând duce inclusiv până la concedierea de la locul de muncă. Natura sancţiunilor va depinde de gravitatea şi amploarea actelor de hărţuire. Se vor aplica sancţiuni proporţionale, pentru a se asigura că incidentele de hărţuire nu sunt tratate ca fiind comportamente normale/tolerabile.

CAPITOLUL VI

MONITORIZAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI PROFESIONALĂ

Art. 32. Consiliul naţional de etică urmăreşte aplicarea codului de etică prin:

(i)diseminarea normelor cuprinse în codul de etică;

(ii)evaluarea, analizarea şi soluţionarea sesizărilor şi reclamaţiilor adresate în conformitate cu normele cuprinse în codul de etică;

(iii)organizarea unei investigaţii în vederea validării sau invalidării corectitudinii sesizărilor şi reclamaţiilor adresate în conformitate cu codul de etică;

(iv)elaborarea unei decizii motivate după efectuarea investigaţiei cu privire la faptele sesizate;

(v)elaborarea unui "raport de caz" în urma unei decizii motivate;

Totodată, Consiliul național de etică analizează și soluționează operativ, eficient și echidistant abaterile de la prevederile codului de etică.

Art. 33. Comisia de etică

(1) Comisia de etică constituită la nivelul județului se poate autosesiza atunci când consideră că o prezentare în mass-media poate induce un climat de suspiciune privind activitatea sau comportamentul unor membri ai personalului din unităţile/instituţiile de învăţământ preuniversitar, inspectoratul şcolar şi casa corpului didactic, care pot leza onoarea instituţiei.

(2) Evaluarea primară a sesizărilor/reclamaţiilor, efectuarea anchetelor şi audierilor se realizează de către membrii desemnaţi din cadrul comisiei. În cazul în care se apreciază că sesizările/reclamaţiile nu au ca obiect eventuale încălcări ale codului de etică, acestea vor fi redirecţionate către cei în drept a le analiza şi soluţiona.

(3) Comisia de etică va analiza şi va stabili dacă faptele imputate reprezintă o abatere de la principiile codului de etică. Atunci când comisia consideră că fapta imputată reprezintă o încălcare minoră a codului de etică, se va propune părţilor concilierea pe cale amiabilă sau, în funcţie de caz, comisia va propune o atenţionare colegială.

Art. 34. Coordonarea şi controlul normelor de conduită pentru personalul contractual

(1) Autorităţile şi instituţiile publice au obligaţia de a coordona, controla şi monitoriza respectarea normelor de conduită de către personalul contractual, din aparatul propriu sau

din instituţiile aflate în subordine, coordonare sau sub autoritate, cu respectarea prevederilor în domeniul legislaţiei muncii şi a legislaţiei specifice aplicabile.

(2) Normele de conduită sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul autorităţilor şi instituţiilor publice.

(3) În scopul îndeplinirii corespunzătoare a activităţilor prevăzute mai sus autorităţile şi instituţiile publice:

a) urmăresc aplicarea şi respectarea în cadrul autorităţilor şi instituţiilor publice a prevederilor prezentului cod referitoare la conduita personalului contractual în exercitarea funcţiilor deţinute;

b) soluţionează petiţiile şi sesizările primite privind încălcarea prevederilor prezentului cod referitoare la conduita personalului contractual în exercitarea funcţiilor deţinute sau le transmite spre soluţionare organului competent, conform legislaţiei în vigoare;

c) elaborează analize şi rapoarte privind respectarea prevederilor prezentului cod referitoare la conduita personalului contractual în exercitarea funcţiilor deţinute;

d) asigură informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptăţit să se aştepte din partea personalului contractual în exercitarea funcţiei;

e) asigură informarea personalului contractual propriu cu privire la conduita ce trebuie respectată;

f) colaborează cu organizaţiile neguvernamentale care au ca scop promovarea şi apărarea intereselor legitime ale cetăţenilor în relaţia cu personalul din administraţia publică.

Art. 35. Asigurarea transparenţei cu privire la respectarea normelor de conduită

(1) Consiliul naţional de etică prezintă anual un raport cu privire la faptele sesizate şi analizate în cadrul consiliului. În conţinutul raportului nu vor fi prezentate decât estimativ sesizările şi reclamaţiile considerate şi demonstrate ca nefondate, iar pentru cazurile cu implicaţii minore se va păstra confidenţialitatea în privinţa identităţii persoanelor implicate. Acest raport se face public.

(2) Instituţiile şi autorităţile publice întocmesc rapoarte anuale cu privire la respectarea normelor de conduită de către personalul contractual din aparatul propriu sau din instituţiile aflate în subordine, coordonare ori sub autoritate.

(3) Raportul anual cu privire la respectarea normelor de conduită de către personalul contractual se transmite ministerului cu atribuţii în domeniul administraţiei publice.

(4) Formatul şi informaţiile se stabilesc prin ordin al ministrului cu atribuţii în domeniul administraţiei publice.

(5) Raportul trebuie să conţină cel puţin următoarele elemente:

a) numărul şi obiectul sesizărilor privind cazurile de încălcare a normelor de conduită profesională;

b) categoriile şi numărul de angajaţi contractuali care au încălcat normele de conduită morală şi profesională;

c) cauzele şi consecinţele nerespectării prevederilor referitoare la conduita personalului contractual în exercitarea funcţiilor deţinute;

d) măsurile de prevenire şi/sau, după caz, sancţiunile aplicate.

(6) Raportul se publică pe pagina de internet a autorităţilor şi instituţiilor publice, iar publicarea se anunţă prin comunicat difuzat printr-o agenţie de pres

CAPITOLUL VII

DISPOZIŢII FINALE ŞI TRANZITORII

Art. 36. Încălcările prevederilor prezentului Cod reprezintă abateri disciplinare şi se sancţionează conform legislaţiei în vigoare.

Art. 37. Personalul didactic şi personalul administrativ din învățământul preuniversitar răspund disciplinar pentru încălcarea îndatoririlor ce le revin și a fișei anuale a postului ocupat potrivit contractului individual de muncă, precum şi pentru încălcarea normelor de comportament care dăunează interesului învățământului şi prestigiului unității de învățământ.

Art. 38. Unitatea de învățământ dispune de prerogativă disciplinară, conducătorul unității de învățământ având dreptul de a aplica sancțiuni disciplinare salariaţilor ori de câte ori constată că aceştia au săvârşit o abatere disciplinară. Conducerea unității de învățământ sancționează încălcarea cu bună știință de către personalul unității de învățământ încadrat în muncă, indiferent de funcţia sau postul pe care-l ocupă, a obligaţiilor sale sau a normelor de comportare.

Art. 39. Prezentul Cod nu contravine prevederilor Regulamentului Intern al unității de învățământ și se completează cu dispoziţiile legislației în vigoare privind conduita personalului contractual din autoritățile şi instituţiile publice. Prezentul Cod nu se substituie în niciun caz Constituției României, legilor, reglementărilor aplicabile în domeniul sistemului de învățământ preuniversitar de stat, Regulamentului de Organizare și Funcționare ori Regulamentului Intern al unității de învățământ şi nici nu poate contraveni acestora. Prin prevederile prezentului Cod, activitățile comisiilor judeţene de etică nu se substituie activităţilor comisiilor de cercetare disciplinară, constituite la diferite niveluri, conform prevederilor Legii învățământului preuniversitar şi nici activităţilor instituţiilor statului abilitate.

Art. 40. Codul de conduită poate fi modificat ori de câte ori reglementările legale care au stat la baza elaborării lui o impun. Propunerile de modificare sau de completare a prevederilor prezentului cod se fac în Consiliul naţional de etică, cu votul a cel puţin 31 de delegaţi din totalul de 42 de delegaţi, şi se înaintează Ministerului Educaţiei Naţionale.

Art. 41. Prezentul Cod se aprobă prin Hotărâre a Consiliului de Administrație al unității de învățământ.

DIRECTOR, **Prof. Răducanu Mirela Alina**

Valabil din data: 19/10/2026